

Regionsudvalgets udtalelse — Strategier for integration af romaer

(2014/C 114/12)

I. POLITISKE ANBEFALINGER**Generelle bemærkninger: fremme af integration og bekæmpelse af forskelsbehandling**

1. Regionsudvalget bifalder Kommissionens meddelelse, som er et håndgribeligt eksempel på EU's indsats for at fremme romaernes integration ⁽¹⁾ samt at bekæmpe den forskelsbehandling, de ofte udsættes for, gennem nationale strategier for integration;
2. minder om, at der findes 10-12 millioner romaer i Europa (hvoraf 6 millioner lever i EU), og at de dermed udgør det største etniske mindretal i Europa. De fleste romaer er EU-borgere;
3. Romabefolkningens størrelse og dens sociale og økonomiske situation er forskellig i de enkelte regioner og medlemsstater; derfor bør de nationale strategier for integration af romaer tilpasses de særlige forhold og behov på stedet, bl.a. ved at vedtage eller fortsætte med at følge politikker, som vedrører marginaliserede og dårligt stillede grupper såsom romaer i en bredere sammenhæng;
4. mener, at EU's institutioner og medlemsstater bærer et fælles ansvar for at forbedre romaernes sociale inklusion og integration. Udvalget minder om, at det er en traktatfæstet forpligtelse og et juridisk krav ⁽²⁾ at bekæmpe den forskelsbehandling, de fordomme og den sociale udstødelse, som romaer udsættes for, i overensstemmelse med bekæmpelsen af forskelsbehandling på grund af køn, race eller etnisk oprindelse, religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering. Det fordømmer derfor på det kraftigste enhver forskelsbehandling af romagrupper;
5. slår fast, at de nationale politikker, som helt rigtigt har til sigte at fremme og sikre overholdelsen af retsstatsprincippet hos romabefolkningen ikke under nogen omstændigheder må rejse tvivl om eller ligefrem fratage dem deres ret som statsborgere i en medlemsstat (ikke statsløse) til Unionsborgerskab. Det beklager, at der anvendes uklare udvisningsprocedurer til uden videre at nægte at modtage romaer og dermed forpurre ethvert forsøg på integration. Det opfordrer EU til at skabe klarhed på dette område;
6. tager afstand fra stereotyper og begrænset adgang til offentlige ydelser på grund af det, der opfattes som kulturelle forskelle. Udvalget gentager sin opbakning til Kommissionens indsats for at løse de problemer, som romaer udsættes for med hensyn til fattigdom, manglende adgang til beskæftigelse, boliger og sundhedspleje, ved at fokusere på forudsætningerne for, at integrationsstrategierne gennemføres med gode resultater. Da der endnu ikke er fundet passende løsninger på disse problemer, opfordrer udvalget til at forstærke denne indsats bl.a. ved i højere grad at inddrage de regionale og regionale myndigheder;
7. understreger, at integration er en tovejsproces. I den forbindelse bør organisationer, der repræsenterer romaer, oplyse romasamfundene om fordelene ved at være velintegreret i værtslandet samt forpligtelserne ved at bo i et land;
8. bakker op om Kommissionens prioritering af en række strukturelle forudsætninger, der er vigtige for en vellykket gennemførelse af integrationsstrategierne, navnlig et tættere samarbejde med de lokale og regionale myndigheder samt tildeling af passende finansielle ressourcer.

Gennemførelse af EU-strategien

9. Regionsudvalget opfordrer Kommissionen til at definere klare og målbare målsætninger og indikatorer for medlemsstater med romasamfund og at overvåge fremskridtet inden for alle fire søjler, herunder samarbejdet med de lokale og regionale myndigheder;

⁽¹⁾ Begrebet »roma« bruges her — i overensstemmelse med meddelelsen — om en række forskellige grupper (f.eks. roma, sinti, kalé, sigøjner, romanichel, boyash, ashkali, Egyptian, yenish, dom og lom) og det rejsende folk;

⁽²⁾ Rådets direktiv 2000/43/EF af 29. juni 2000 om gennemførelse af princippet om ligebehandling af alle uanset race eller etnisk oprindelse.

10. understreger vigtigheden af, at medlemsstaterne vedtager en overordnet, multisektoriel og koordineret integrationsstrategi. De vigtigste politikområder, der nævnes i EU's rammestrategi, overlapper hinanden. EU og medlemsstaterne kan ikke løse alle problemer ved hjælp af topstyrede strategier, der påtvinges romabefolkningerne oppefra. I stedet bør man satse på at samarbejde med alle aktører på alle niveauer;
11. opfordrer Kommissionen til at etablere mere effektive overvågningsmekanismer for bedre at kunne evaluere indfrielsen af de mål, der er fastlagt for medlemsstater med romasamfund og at fremsætte anbefalinger om praktiske foranstaltninger, som disse medlemsstater bør iværksætte;
12. beklager, at Kommissionsdokumentet stort set ikke nævner indsatsen for integration af romaer i de nyeste EU-medlemsstater samt kandidatlande og potentielle kandidatlande, hvoraf nogle huser betydelige grupper af romaer, som har alvorligt brug for støtte, så meget mere som marginalisering og diskrimination har været årsag til deres situation eller har gjort forholdene for dem værre;
13. opfordrer EU's kandidatlande og potentielle kandidatlande til at fortsætte bestræbelserne for at vedtage lovgivning om bekæmpelse af forskelsbehandling samt at udvikle og/eller revidere deres egne nationale strategier for integration af romaer i samarbejde med de lokale og regionale myndigheder samt at indarbejde målbare målsætninger og bestemmelser om forpligtelser med henblik på at offentliggøre resultaterne løbende;
14. bifalder ideen om at oprette et netværk af nationale kontaktpunkter for romaers integration for at lette den multilaterale udveksling af god praksis, peerlæring og samarbejde. Udvalget henstiller til, at repræsentanter for lokale og regionale myndigheder samt civilsamfundsorganisationer inddrages i netværket. En sådan platform bør også omfatte repræsentanter for EU's kandidatlande og potentielle kandidatlande;
15. anerkender indsatsen fra Kongressen for Lokale og Regionale Myndigheder (Europarådet), navnlig dens resolution »The situation of Roma in Europe: a challenge for local and regional authorities« (»Romaernes situation i Europa: en udfordring for lokale og regionale myndigheder«, foreligger ikke på dansk ⁽³⁾). Udvalget opfordrer EU's institutioner til at arbejde tættere sammen med Europarådet om at forbedre romaernes situation, bl.a. ved at støtte den nyoprettede europæiske alliance af byer og regioner for inklusion af romaer samt kampagnen »Dosta!«, som er en stor succes;
16. opfordrer medlemsstaterne til at sikre, at romaerne er beskyttede under international lovgivning, i særdeleshed rammekonventionen om beskyttelse af nationale mindretal ⁽⁴⁾;
17. efterlyser politikker og strategier for og midler til romaer med det eksplicite formål at integrere ikke kun etablerede romasamfund, men også roma-migranter, som indvandrer fra andre medlemsstater eller fra tredjelande;
18. opfordrer Kommissionen til at anmode medlemsstaterne og de lokale og regionale myndigheder om at oprette mentorordninger for at skabe forbindelse mellem romaer og offentlige myndigheder og forbedre romaernes muligheder for at finde beskæftigelse;
19. understreger nødvendigheden af, at civilsamfundet ikke begrænser sig til at spille en rådgivende rolle, men aktivt medvirker til gennemførelsen og overvågningen af de nationale strategier;
20. understreger betydningen af, at man på alle forvaltningsniveauer inddrager repræsentanter for romagrupper i udarbejdelsen af politikker og strategier, som er relevante for integrationen af romaer;
21. konstaterer, at romakvinder udsættes for mange forskellige former for forskelsbehandling og pålægger de lokale og regionale myndigheder at samarbejde med de nationale regeringsorganer og civilsamfundet om at finde en løsning på problemet blandt andet ved at udforme strategier, som sigter mod at give kvinderne en aktiv rolle i og medansvar for gennemførelsen af forebyggelses- og integrationsprogrammer.

Finansiering

22. Regionsudvalget udtrykker stor tilfredshed med Kommissionens anbefaling om, at integration af romaer udtrykkeligt skal medtages i partnerskabsaftalerne for den kommende programmeringsperiode 2014-2020;

⁽³⁾ Kongressens resolution 333, oktober 2011 (<https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=1855297>).

⁽⁴⁾ Europarådet 1995 (www.coe.int/t/dghl/monitoring/minorities/).

23. efterlyser en mere »dynamisk tilgang« til tildelingen af midler, så man bedre kan imødekomme de forskellige behov i Europas forskellige regioner gennem at sikre effektiv støtte til områder med flere romaer end gennemsnittet og/eller stor tilstrømning af romaer; efterlyser endvidere en klar, varig og dynamisk støtte til regionale og lokale forvaltninger, som allerede gennemfører eller påtænker at gennemføre særlige planer for at udvikle og styrke romabefolkningen;
24. understreger behovet for passende midler til lokale og regionale myndigheder, som gennem deres politikker på områder som beskyttelse af børn, børnepasningsordninger og fremme af retten til uddannelse, er strategisk vigtige for at sikre, at romabørn integreres i førskoleundervisningen og skolesystemerne;
25. mener, at civilsamfundsorganisationer, der repræsenterer eller støtter romaer, skal have bedre adgang til offentlig finansiering (herunder EU-midler) til udarbejdelse og gennemførelse af integrationspolitikker;
26. foreslår, at de tilgængelige ressourcer fra forskellige finansieringskilder til integration af romaer koordineres mere effektivt. En sådan tematisk tilgang vil være en stor hjælp for lokale og regionale myndigheder med store romagrupper til mere effektivt at kunne håndtere nye udfordringer og gøre en tidlig indsats for at undgå udstødelse af dem, samt at styrke båndene til lokalsamfundet;
27. påpeger, at firkantede politikker, der skærer alle over én kam, kan virke mod hensigten. Politikker for romaer, hvor der tages hensyn til det enkelte menneske og lægges vægt på at opmuntre, stimulere og anerkende individuelle initiativer — navnlig med hensyn til beskæftigelse og selvstændigt arbejde — vil være mere produktive. Det kan være systematiske profilanalyser og undervisning af individer og familier, støtte til nye virksomheder og uddannelse samt et særligt fokus på begavede studerende med romabaggrund.

Børn og uddannelse: en central faktor for integration

28. Regionsudvalget erkender, at romaerne er en ung befolkningsgruppe: 35,7 % er under 15 år sammenlignet med 15,7 % af den samlede EU-befolkning. Gennemsnitsalderen er 25 blandt romaer mod 40 i hele EU. Langt de fleste romaer i den erhvervsaktive alder mangler den uddannelse, der er nødvendig for at finde varig beskæftigelse. Udvalget understreger, at det er vigtigt at investere i uddannelse af romabørn, så det lykkes dem at komme ud på arbejdsmarkedet og blive integreret i samfundet;
29. mener, at der skal lægges lige så stor vægt på målrettet uddannelse af flertallet som på uddannelse af mindretallet, hvis integrationsprogrammerne skal give gode resultater;
30. understreger behovet for en mere helhedsorienteret tilgang til integration og foreslår, at man sikrer, at forældrene har grundlæggende læse-, skrive- og regnefærdigheder, fordi det — som det også er tilfældet for alle andre børn — er afgørende for, at deres børn opnår samme færdigheder;
31. henstiller til, at man går bort fra praksis med opdeling, hvor romabørn anbringes på specialskoler for børn med indlæringsvanskeligheder, samt opdeling i almindelige skoler;
32. mener, at man skal være særdeles påpasselig og tilbageholdende med at anvende positiv særbehandling, så man ikke risikerer at tilsidesætte principperne om lige rettigheder og muligheder;
33. foreslår, at der iværksættes undervisningsforanstaltninger rettet mod lærere og studerende for at øge tolerancen over for romaer;
34. betoner, at man for at modvirke udstødelse og adskillelse fra flertallet bør undgå opdeling af børn i skolerne, og at integreret undervisning bør være normen. Romaerne bør selv gøre en aktiv indsats for at nedbryde muren af fjendskab gennem inddragelse af forældrene i skole- og førskoleforløbet;
35. mener, at det for at forebygge marginalisering og udstødelse af romabørn er nødvendigt at gøre en indsats i en meget tidlig alder ved at garantere førskoleundervisning og pasning af børn i førskolealderen;

36. påpeger, at man aktivt kan mindske de etniske spændinger i skolerne ved at ansætte flere lærere og hjælpelærere med romabaggrund;
37. deler bekymringerne om, at romabørn er mere udsatte for alvorligere og mere ekstrem fattigdom end andre mindretal i Europa;
38. opfordrer medlemsstaterne til at vedtage effektive strategier med henblik på at bekæmpe børnearbejde, inddragelse af børn i tiggeri og praksissen med arrangerede ægteskaber og ægteskaber med mindreårige samt at bekæmpe menneskehandel mere effektivt;
39. minder om sine tidligere udtalelser om romaer ⁽⁵⁾, hvori udvalget understregede behovet for fuld inddragelse af de lokale og regionale myndigheder samt romasamfundene i arbejdet med de nationale politikker om integration og social eksklusion.

Lokale og regionale myndigheders rolle og inddragelse

40. Regionsudvalget understreger, at det er de lokale og regionale myndigheder, der bærer det største ansvar for integrationen af romaerne;
41. betoner, at man kun kan udforme effektive strategier for integration af romaer, hvis der er veletablerede arbejdspartnerskaber mellem alle interessenter, herunder civilsamfundsorganisationer samt lokale og regionale myndigheder. Udvalget mener, at den nuværende topstyrede tilgang ikke giver tilfredsstillende resultater;
42. mener, at romaernes migration påvirker romagruppernes særlige kendetegn, og deres erfaringer med social udstødelse på lokalt plan og kræver forskellige interventionsmodeller, for at integrationen kan lykkes. Man kan derfor næppe opnå gode resultater med en centraliseret universalløsning. Efter udvalgets mening vil en mere decentraliseret tilgang give bedre resultater;
43. anbefaler, at strategierne for integration af romaer afstemmes med EU's strategier for bekæmpelse af fattigdom og social og økonomisk udstødelse, og at der på regionalt og lokalt plan fastlægges og iværksættes specifikke programmer og initiativer baseret på konkrete og kvantificerbare mål;
44. udtrykker bekymring over, at kun 20 medlemsstater har inddraget de lokale og regionale myndigheder i en struktureret dialog om gennemførelsen af de nationale romastrategier, at kun 12 medlemsstater har støttet udvekslingen af erfaringer og samarbejdet mellem lokale myndigheder, og at kun 15 medlemsstater har tildelt midler til de lokale og regionale myndigheder med henblik på integration af romaer. Udvalget opfordrer derfor de nationale regeringer i medlemsstaterne til at inddrage de lokale og regionale myndigheder mere aktivt i udformningen af nationale strategier for integration af romaer;
45. understreger nødvendigheden af at bekæmpe diskrimination og racisme over for romaer mere intensivt dels ved at gøre de nationale civilsamfund mere bevidste om de sociale og økonomiske fordele ved at integrere romaerne, dels ved at gøre romaerne selv mere bevidste om deres rettigheder og pligter;
46. foreslår, at mulige sanktioner som f.eks. fratagelse af finansielle fordele skal indgå i alle ordninger eller initiativer, der opererer med offentlig støtte. Der bør dog kun pålægges sanktioner i tilfælde af lovovertrædelser eller brud på etablerede adfærdsmønstre. Man bør fremme indsatsen for at mindske afhængigheden af staten på lang sigt ved at forbedre beskæftigelsessituationen for romaer og samtidig tilskynde til, at indkomsten fra lønnet beskæftigelse overstiger arbejdsløshedsydelsen;
47. anmoder Kommissionen om at fremlægge mere specifikke oplysninger om inddragelsen af lokale og regionale myndigheder i gennemførelsen af de nationale romastrategier;
48. henstiller til, at der oprettes et kontaktpunkt for lokale og regionale myndigheder i alle medlemsstater for at styrke dialogen og sikre inddragelsen;
49. tilskynder til, at statens organer støtter og fremmer voksenuddannelsesprogrammer for at hjælpe romabefolkningen med at opnå de færdigheder, der er efterspørgsel efter. Den private sektor bør inddrages i udformningen og gennemførelsen af sådanne uddannelsesprogrammer. F.eks. kan sæsonarbejderkontrakter være en effektiv og lovlig metode til at give medlemmer af romamindretallet beskæftigelse på det frie marked;

⁽⁵⁾ »En EU-ramme for de nationale strategier for romaernes integration frem til 2020« (CdR 247/2011 fin) og »Social og økonomisk integration af romaer i Europa« (CdR 178/2010 fin).

50. understreger vigtigheden af at sikre, at de lokale myndigheder har de finansielle og menneskelige ressourcer, de skal bruge for at kunne bidrage effektivt til alle faser af gennemførelsen af strategierne for integration af romaer.

Nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet

51. Regionsudvalget har i en tidligere udtalelse⁽⁶⁾ udtrykt sin værdsættelse af, at nærheds- og proportionalitetsprincipperne, som defineret i artikel 5 i traktaten om Den Europæiske Union, overholdes, som følger:

- Kommissionens meddelelse er i overensstemmelse med nærhedsprincippet, eftersom den europæiske romabefolknings tværnationale karakter og det forhold, at den i forskellige regioner i Europa er udsat for social udstødelse, indebærer, at de foreslåede tiltag bedst kan gennemføres på EU-plan;
- de foreslåede foranstaltninger indfører ikke nye retsinstrumenter, dels fordi de er omfattet af den åbne koordinationsmetode, og dels fordi mange af dem er baseret på gældende lovgivning og dermed er i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet.

II. FORSLAG TIL ÆNDRINGER AF FORSLAG TIL HENSTILLING (COM(2013) 460 final)

Ændringsforslag 1

Punkt 4.2

Kommissionens forslag	Regionsudvalgets ændringsforslag
De bør inddrage regioner, lokale myndigheder og det lokale civilsamfund i revisionen, styringen, gennemførelsen og overvågningen af deres nationale strategier. Relevante interessenter bør involveres med hensyn til partnerskabsaftaler og operationelle programmer, der medfinansieres af de europæiske struktur- og investeringsfonde. Central- og lokalmyndighederne bør arbejde permanent sammen om gennemførelsen af strategierne. Med henblik herpå bør medlemsstaterne tildele de lokale offentlige myndigheder passende finansielle midler med henblik på at lette gennemførelsen af målrettede sæt af politikker på lokalt plan.	De bør inddrage regioner, lokale myndigheder og det lokale civilsamfund i revisionen, styringen, gennemførelsen og overvågningen af deres nationale strategier. Relevante interessenter bør involveres med hensyn til <u>udarbejdelsen og gennemførelsen af</u> partnerskabsaftaler og operationelle programmer, der medfinansieres af de europæiske struktur- og investeringsfonde. ~~Central- og lokalmyndighederne~~ <u>De nationale, regionale og lokale myndigheder</u> bør arbejde permanent sammen om gennemførelsen af strategierne. Med henblik herpå bør medlemsstaterne tildele de <u>regionale og/eller</u> lokale offentlige myndigheder passende finansielle midler med henblik på at lette gennemførelsen af målrettede sæt af politikker på <u>regionalt og/eller</u> lokalt plan.

Ændringsforslag 2

Punkt 4.7

Kommissionens forslag	Regionsudvalgets ændringsforslag
Medlemsstaterne bør give de nationale kontaktpunkter for romaernes integration passende mandat, økonomiske og menneskelige ressourcer, så de bliver i stand til effektivt at koordinere den tværsektorielle gennemførelse og overvågning af politikker for romaernes integration på nationalt, regionalt og lokalt plan. De bør sikre, at de nationale kontaktpunkter for romaers integration høres under beslutningsprocesserne om fastlæggelsen, finansieringen og gennemførelsen af de relevante politikker. De nationale kontaktpunkter for romaernes integration bør fremme romacivilsamfundets deltagelse og involvering i gennemførelsen af strategier og regionale eller lokale handlingsplaner for romaernes integration.	Medlemsstaterne bør give de nationale kontaktpunkter for romaernes integration passende mandat, økonomiske og menneskelige ressourcer, så de bliver i stand til effektivt at koordinere den tværsektorielle gennemførelse og overvågning af politikker for romaernes integration på nationalt, <u>regionalt</u> og lokalt plan. De bør sikre, at de nationale kontaktpunkter for romaers integration høres under beslutningsprocesserne om fastlæggelsen, finansieringen og gennemførelsen af de relevante politikker. De nationale kontaktpunkter for romaernes integration bør fremme romacivilsamfundets deltagelse og involvering i gennemførelsen af strategier og <u>regionale eller</u> lokale handlingsplaner for romaernes integration. <u>De nationale kontaktpunkter for romaernes integration skal være tydeligt identificerbare, også på internettet.</u>

⁽⁶⁾ CdR 247/2011 fin.

Ændringsforslag 3

Punkt 5.4

Kommissionens forslag	Regionsudvalgets ændringsforslag
Kommissionen overvåger situationen nøje på grundlag heraf og vurderer tre år efter dens vedtagelse behovet for en revision og opdatering af denne henstilling.	Kommissionen overvåger situationen nøje på grundlag heraf og vurderer ~~tre år~~ <u>30 måneder</u> efter dens vedtagelse behovet for en revision og opdatering af denne henstilling.

Begrundelse

Ved at give Kommissionen et år, dvs. til juni 2016, til at vurdere gennemførelsen af denne henstilling, risikerer man, at eventuelle konklusioner ikke bliver indarbejdet i midtvejsevalueringen af forordningerne om strukturfondene.

Bruxelles, den 28. november 2013.

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

*Formand for
Regionsudvalget*